

Motion till riksdagen 2009/10:Sf263

av **Lars U Granberg och Fredrik Lundh (s)**

Föräldraförsäkringen

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om föräldraförsäkringen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en förändring av beviljandet av havandeskapspenning.

Motivering

De senaste mätningarna visar att andelen män som tar ut föräldraledighet nu plötsligt minskat. Fortfarande är det kvinnorna som tar ut den största delen av föräldrapenningen. Det går alldeles för långsamt. Alltför många barn får för lite tid med sina pappor. Därför är det alarmerande att vart fjärde barn under de första fyra åren inte får en enda dag där pappan har tagit ut föräldrapenning. Ur barnens perspektiv är detta inte acceptabelt.

Familjens ekonomi spelar naturligtvis en stor roll när fördelningen av föräldraledigheten bestäms. Dock visar undersökningar att pappornas andel av föräldraledigheten är relativt större i familjer där inkomsterna överstiger taket. Det visar att pappornas uttag inte bara hänger samman med ekonomiska överväganden utan av viljan att vara tillsammans med sina barn. En höjning av taket i föräldraförsäkringen är framöver helt nödvändig.

Dagens arbetsliv är inte jämställt. Kvinnor har lägre lön än män. Skillnaderna mellan könen kan till viss del förklaras med att kvinnor generellt tar ett större ansvar för hem och barn. Om arbetsmarknaden ska bli mer jämställd krävs att föräldrarna delar lika på ansvaret för hem och familj. Om ansvaret för barnen delades lika skulle sannolikt förutsättningarna för både jämställda löner och kvinnors karriärutveckling förbättras.

I detta perspektiv är föräldraledigheten en nyckelfråga. Föräldraförsäkringen har som mål att stödja båda föräldrarnas möjligheter att förena förvärvsarbete med föräldraskap. Trots dessa politiska mål är uttaget av föräldra-

Fel! Okänt namn på

ledigheten mycket ojämnt fördelat mellan könen. Överlag är det svenska socialförsäkringssystemet knutet till individen. Orsaken till att just föräldraförsäkringen skiljer ut sig står antagligen att finna i attityder och olika syn på kvinnors och mäns betydelse i arbetslivet. På sikt bör därför föräldraförsäkringen mer knytas till individen – till den enskilda föräldern.

Denna lösning skulle öka kvinnornas möjligheter att göra sig gällande i yrkeslivet och samtidigt ge männen bättre möjligheter att bygga upp en stabil föräldrarelation till sina barn. Papporna får ett tydligare mandat gentemot sina arbetsgivare när det gäller pappaledighet och mammorna får också acceptera att papporna är jämbördiga i förhållandet till sina barn. Men framförallt skulle barnen få rätt till båda sina föräldrar.

Havandeskapspenning är också ett välkommet inslag i försäkringen. Men den bör utvidgas så att alla som av hälsoskäl bör vara hemma före förlossningen skall ges den möjligheten. Idag är havandeskapspenningen kopplad till olika yrken som kan anses vara för tunga att utöva i graviditetens slutskede. I stället bör bedömningen vara kopplad till hälsoläget i direkt kontakt med behandlande läkare. Då får vi än mer träffsäker och än mer tydlig behovsstyrd möjlighet att få del av möjligheten att kunna vara ledig från sitt arbete i slutet av en graviditet.

Stockholm den 30 september 2009

Lars U Granberg (s)

Fredrik Lundh (s)